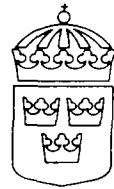

Regeringens proposition

1990/91:188

om riktlinjer för det fortsatta samarbetet vid
omhändertagande av miljöfarligt avfall i Sverige och
Norge

Prop.
1990/91:188

Regeringen föreslår riksdagen att anta de riktlinjer som tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 6 juni 1991.

På regeringens vägnar

Odd Engström

Birgitta Dahl

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås riktlinjer för det fortsatta samarbetet vid omhändertagande av miljöfarligt avfall i Sverige och Norge. Ett gemensamt bolag med svenska och norska ägare bör bildas. Bolagets verksamhet bör syfta till att bl.a. analysera möjligheterna till att gemensamt uppföra anläggningar för miljöriktig hantering av miljöfarligt avfall.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 6 juni 1991

Närvarande: statsrådet Engström, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Wallström, Löow, Molin, Åsbrink

Föredragande: statsrådet Dahl

Samarbete vid omhändertagande av miljöfarligt avfall i Sverige och Norge

1 Inledning

Riksdagens beslut år 1975 om återvinning och omhändertagande av avfall (prop. 1975:32, JoU10, rskr. 161) innebar bl.a. att Svensk Avfallskonvertering AB (SAKAB) bildades. Med staten som huvudägare i SAKAB skulle samhället ha det organisatoriska ansvaret för det slutliga omhändertagandet av miljöfarligt avfall. Behandlingsresurserna skulle byggas upp successivt och anpassas till behov av omhändertagande som kunde följa av kommunalt insamlingsansvar i fråga om miljöfarligt avfall.

Riksdagen har därefter vid flera tillfällen behandlat frågor om miljöfarligt avfall, bl.a. i samband med 1990 års budgetproposition (prop. 1989/90:100 bil. 16, JoU16, rskr. 241). Av propositionen framgår att behandlingkapaciteten för miljöfarligt avfall i Sverige är otillräcklig i förhållande till de behov som föreligger. Vidare slås fast att avfall inte skall exporteras till länder som saknar resurser att ta hand om det på ett miljörättigt sätt och att det är industriländernas skyldighet att själva lösa sina avfallsproblem. I propositionen betonas att det är den som ger upphov till avfallet som skall bära kostnaderna för avfallshanteringen. Bl.a. mot den bakgrunden föreslår regeringen att statens hittillsvarande engagemang i SAKABs drift och övriga skötsel bör begränsas. I propositionen anför föredragande statsrådet att regeringen hos riksdagen hemställer om bemyndigande att sälja aktier i SAKAB. Riksdagen anslöt sig till huvuddragen i regeringens förslag om avfallshanteringen liksom till övervägandena om att begränsa statens engagemang i SAKABs drift och skötsel. Riksdagen fann dock att samhällets kontroll över företaget bör bibehållas genom att stat och kommun gemensamt kontrollerar minst 51 % av aktierna.

I propositionen 1990/91:90, En god livsmiljö, redogör regeringen för ett intentionsavtal mellan Sveriges och Norges regeringar om utvidgat samar-

bete på avfallsområdet. Avtalet bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*. I intentionsavtalet utfäster sig regeringarna att gemensamt verka för att i de båda länderna minimera mängderna av miljöfarligt avfall, uppföra anläggningar som på ett miljöriktigt sätt kan behandla miljöfarligt avfall, inkl. anläggningar för särskilt svårbehandlat avfall, samt organisera omhändertagandet, inkl. transporter, av miljöfarligt avfall på ett miljöriktigt och kostnadseffektivt sätt.

De båda regeringarna har gjort den bedömningen att även om målet är att minimera uppkomsten av miljöfarligt avfall, så måste under överskådlig tid kapacitet för omhändertagande finnas tillgänglig. I både Sverige och Norge har konstaterats att kapaciteten för miljöfarligt avfall är otillräcklig i förhållande till behoven. En utbyggnad av behandlingskapaciteten är nödvändig. Mot bakgrund av detta har Sveriges och Norges regeringar beslutat att verka för att ett gemensamt svenskt-norskt bolag bildas. Bolagets uppgift bör vara att närmare klarlägga de fortsatta samarbetsformerna, behovet av behandlingskapacitet, val av behandlingsteknik, lokaliserings- och finansieringsfrågor.

2 Intentionsavtalet om utvidgat samarbete

Den 25 oktober 1990 ingicks ett intentionsavtal mellan Sveriges och Norges regeringar om utvidgat samarbete för omhändertagande av miljöfarligt avfall och bildande av ett bolag härför. I intentionsavtalet utfäster sig de båda regeringarna att gemensamt verka för att i de båda länderna

- minimera mängderna av miljöfarligt avfall,
- uppföra anläggningar som på ett miljöriktigt sätt kan behandla miljöfarligt avfall, inkl. anläggningar för särskilt svårbehandlat avfall,
- organisera omhändertagandet inkl. transporter av miljöfarligt avfall på ett miljöriktigt och kostnadseffektivt sätt.

Enligt intentionsavtalet skall verksamheten i bolaget tillgodose den gemensamma nyttan i båda länderna och bygga på ömsesidiga insatser av resurser och lokalisering av behandlingsanläggningar för omhändertagande av miljöfarligt avfall. Vidare skall operativt inriktade hel- eller delägda aktiebolag i Sverige och Norge knytas till bolaget. Tanken är att en utbyggnad av behandlingskapaciteten i första steget skall ske med en anläggning avsedd för organiskt avfall i Norge medan en ökning av kapaciteten för oorganiskt avfall skall ske i Sverige. Denna arbetsfördelning kommer enligt regeringarna att leda till såväl miljövinster som kostnadsbesparingar.

Avsikten enligt intentionsavtalet är att det gemensamma bolaget även skall förvärva aktierna i SAKAB. I detta sammanhang vill jag betona att regeringarna är ense om att en samhällelig kontroll av verksamheten skall säkras genom att det allmänna i Sverige och Norge tillsammans skall tillförsäkras majoriteten av aktierna i det nya bolaget.

Bolaget skall drivas på strikt kommersiella grunder, dvs. intäkterna från avfallsproducenterna skall täcka företagets kostnader. Enskilda intressenter från främst Sverige och Norge skall erbjudas att teckna aktier i bolaget.

I intentionsavtalet mellan Sverige och Norge stadgas att förhandlingar

mellan parterna om den konkreta bolagsbildningen m.m. skall äga rum. Regeringen utsåg den 1 november 1990 styrelseordföranden i Svensk Avfallskonvertering AB, riksdagsledamoten Per Olof Håkansson, till svensk förhandlare med uppdrag att tillsammans med en norsk förhandlare överväga och lägga fram förslag till slutlig uppgörelse.

Prop.
1990/91:188

3 Förhandlarnas förslag till slutlig uppgörelse

Den 7 mars 1991 överlämnade förhandlarna sin rapport med förslag till slutlig uppgörelse till resp. regering. Huvudrapporten bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*. Förhandlarna konstaterar att flera avgörande frågor återstår att besvara innan beslut om ett gemensamt avfallshanteringsbolag kan tas. Det gäller såväl kunskapen om tillgänglig behandlingsteknik som prognoser för volymen miljöfarligt avfall som skall behandlas. Exempelvis kan inom en snar framtid alternativa processmetoder till termisk behandling bli tillgängliga. Förhandlarna har under den tid som stått till förfogande inte kunnat utvärdera tekniken för behandlingsverksamheten och övriga omständigheter som påverkar investeringens storlek och andra förhållanden som påverkar finansieringsbehov m.m. Beslut om tekniska lösningar för behandling etc. bör enligt förhandlarna skjutas på framtiden och tas av bolaget självt.

Enligt intentionsavtalet bör aktiekapitalet fördelas mellan det allmänna i Sverige och Norge i relationen 30 resp. 25 %. Resterande 45 % bör fördelas mellan enskilda intressenter från främst Sverige och Norge. Enligt förhandlarna kommer valet av teknik, upphandling av anläggning, osv. troligen att innebära val mellan alternativa finansieringslösningar. De ekonomiska effekterna av exempelvis en traditionell upphandling eller olika varianter av leasing m.m. har inte kunnat klargöras i detta tidiga skede.

Förhandlarna anser därför att ett beslut i dagsläget om att etablera ett gemensamt bolag med tillräckligt stor finansiell kapacitet för att kunna förvärva aktierna i SAKAB samt etablera dotterbolag i Norge och därtill syra för genomförande och drifttagning av de aktuella investeringarna, skulle komma att vila på flera osäkra antaganden och kalkyler.

Detta hindrar inte, anser förhandlarna, att ett samarbete bör eftersträvas i enlighet med intentionsavtalet som ett bra sätt att nå en effektiv arbetsfördelning och en miljöriktig hantering av miljöfarligt avfall i Sverige och Norge. Som ett första steg föreslås att ett gemensamt svenskt-norskt bolag bildas med uppgift att klargöra de fortsatta samarbetsformerna, volymen miljöfarligt avfall som behöver tas om hand, marknadssituationen, val av behandlingsteknik, lokaliseringfrågor samt finansieringsfrågor. Bolagets aktiekapital bör inledningsvis uppgå till 20 milj.kr. och bildas mellan det allmänna och näringslivet i de förhållanden som anges i intentionsavtalet. På sikt föreslås aktiekapitalet uppgå till 300-400 milj.kr. Förhandlarna utesluter inte att även andra nordiska länder kan komma att ingå i samarbetet.

Förhandlarna föreslår vidare att Sveriges och Norges regeringar ingår ett konsortialavtal som förpliktigar parterna att verka för en stegvis utökning av aktiekapitalet i det gemensamma bolaget, att bolaget skall äga och driva en

avfallshanteringsanläggning i Norge samt att bolaget skall förvärva aktierna i SAKAB. Enligt förhandlingarna skall det vara möjligt att säga upp samarbetet om särskilda skäl föreligger. Tidsfrister och närmare förutsättningar för detta bör framgå av konsortialavtalet.

Prop.
1990/91:188

Enligt förhandlingarna bör det gemensamma bolaget bildas under första delen av år 1991. Under perioden 1992-1995 bedöms bolagets aktiekapitalbehöva utökas. Målsättningen är att bolaget under senare delen av perioden förvärvar aktierna i SAKAB samt uppför en behandlingsanläggning i Norge.

4 Föredragandens överväganden

Mitt förslag: Som riktlinjer för det fortsatta samarbetet vid omhändertagande av miljöfarligt avfall i Sverige och Norge föreslår jag att följande skall gälla. De båda länderna skall gemensamt verka för en bättre miljö genom att minimera mängderna miljöfarligt avfall. Vidare bör ett gemensamt bolag med svenska och norska ägare bildas. Bolagets verksamhet bör syfta till att bl.a. analysera möjligheterna till att gemensamt uppföra anläggningar för miljöriktig hantering av miljöfarligt avfall.

Skälen för mitt förslag: Arbetet med att förbättra miljön måste breddas väsentligt. Synsätt och angreppssätt när det gäller avfallet måste förändras. För att åstadkomma en varaktigt hållbar utveckling måste all verksamhet anpassas till de krav som människor och miljö långsiktigt ställer. När det gäller avfallet är det viktigaste att volym och farlighet minskar, samtidigt som behandlingen av det avfall som ändå uppkommer förbättras. Denna inriktning gäller inte minst det miljöfarliga avfallet.

Inriktningen gäller såväl nationellt som internationellt. Under senare år har uppmärksamheten riktats bl.a. mot ökade internationella transporter av miljöfarligt avfall till utvecklingsländer och andra länder med små möjligheter att ta hand om det på ett bra sätt. Detta är ett tecken på att industriländerna inte har hanterat sina avfallsfrågor på ett ansvarsfullt sätt. I vårt land måste utgångspunkten vara att vi själva skall kunna ta hand om vårt eget avfall. När det är lämpligt skall vi självfallet samarbeta med andra länder för att nå den för miljön bästa möjliga hanteringen.

Hantering av miljöfarligt avfall är ett område som lämpar sig väl för nordiskt samarbete. Genom ett samarbete mellan nordiska länder kan en miljömässig kompetens och effektiv specialisering i behandlingen av miljöfarligt avfall uppnås. I såväl Sverige som Norge har analyserats hur behoven av ny behandlingskapacitet för omhändertagande av miljöfarligt avfall skall kunna tillgodoses. De nyanläggningar som diskuteras i både Sverige och Norge har ansetts kräva investeringar på vardera ungefär 500 milj.kr. Ett svenskt-norskt samarbete skulle medföra stora ekonomiska och hanteringsmässiga fördelar.

Som ett led i det nordiska samarbetet på avfallsområdet har därför Sveri-

ges och Norges regeringar beslutat att verka för att ett gemensamt svenskt-norskt aktiebolag för hantering av miljöfarligt avfall bildas. Samarbetet skall tjäna bägge parter. Som utgångspunkt gäller att varje land har ansvar för det avfall som uppkommer i landet. De båda regeringarna gör den bedömningen att även om målsättningen är att minimera uppkomsten av miljöfarligt avfall, så måste under överskådlig tid kapacitet för omhändertagande finnas tillgänglig. Denna kapacitet bör för att tillgodose kraven på kompetens och kostnadseffektivitet medföra en viss grad av specialisering.

Enligt min mening är samarbetet ett exempel på hur vi skall förena principen om att varje land skall kunna ta hand om sitt eget avfall med behovet av samarbete, specialisering och effektiv arbetsfördelning för att få en kompetent och miljöriktig hantering.

I Sverige finns det ett antal industriföretag som tar hand om olika slags miljöfarligt avfall. Nationellt har SAKAB kapacitet för kvalificerad behandling av ca 40 000 ton miljöfarligt avfall per år. Det är angeläget från såväl miljö- som effektivitetssynpunkt att utnyttja detta företag och dess kompetens på ett optimalt sätt i ett framtida nordiskt samarbete beträffande hantering av miljöfarligt avfall.

Kvalificerade industriella anläggningar av den typ som SAKAB representerar drivs mest rationellt om de har normala företagsekonomiska förutsättningar. För att SAKAB skall kunna fortsätta att spela en viktig roll i samband med omhändertagande av miljöfarligt avfall är det betydelsefullt med ytterligare specialisering och vidareutveckling av den teknik och kompetens som finns vid företagets nuvarande anläggning i Kumla.

Vidare är det viktigt med en uppslutning kring bolaget såväl från ägarnas sida som från dem som bolaget betjänar. I dag ägs SAKAB av staten till 96 % och av kommunerna och industrin med vardera 2 %. Jag anser att det är angeläget att såväl kommunerna som industrin ökar sin ägarandel i bolaget. En väl fungerande hantering av miljöfarligt avfall förutsätter ett samarbete mellan staten, kommunerna och industrin.

Jag anser, i likhet med förhandlarna, att ett svenskt-norskt aktiebolag bör bildas. Jag instämmer med förhandlarna i deras uppfattning att en stegvis uppbyggnad av samarbetet är att föredra. Ett stegvis förfarande skapar nödvändig flexibilitet vid beslutsfattandet, goda förutsättningar för kontroll över utvecklingen samt möjligheter att styra den i en riktning som är positiv från såväl miljömässiga som företagsekonomiska utgångspunkter.

Jag anser vidare att den av förhandlarna föreslagna slutliga uppställningen uppfyller målen i intentionsavtalet. Således bör ett gemensamt bolag med svenska och norska ägare bildas under första delen av år 1991. Bolagets verksamhet bör syfta till att för den planerade behandlingsanläggningen närmare klarlägga behovet av behandlingsskapacitet, val av behandlingsteknik samt lokaliserings- och finansieringsfrågor. Vidare bör frågor om hur ett fortsatt samarbete organiseras, var huvudkontor placeras, osv., klarläggas.

Enligt vad jag har inhämtat har SAKABs styrelse ställt sig positiv till att teckna aktier i ett aktiebolag med gemensamt svenskt-norskt ägande. Detta är tillfredsställande. Det mest ändamålsenliga tillvägagångssättet vid bolagsbildningen är nämligen, enligt min uppfattning, att SAKAB svarar för den svenska andelen i bolaget. Skälet till detta är att i SAKAB finns den erfaren-

het och kunskap som behövs för att kunna utöva ett aktivt och kompetent ägarskap.

Prop.
1990/91:188

Ambitionen är att få till stånd ett brett ägande i det nya bolaget. Det är därför viktigt att även privata företag erbjuds att teckna aktier. På sikt kan enligt min mening även andra nordiska länder bli aktuella som samarbetspartner.

Först när det nu aktuella gemensamma bolaget har klarlagt förutsättningarna bättre är det möjligt att ta ställning till formerna för det fortsatta samarbetet vid omhändertagande av miljöfarligt avfall i Sverige och Norge samt till frågan om ett gemensamt avfallsbehandlingsbolag och dess finansiering m.m.

5 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att godkänna riktlinjerna för det fortsatta arbetet om ökat samarbete vid omhändertagande av miljöfarligt avfall i Sverige och Norge.

6 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Ers Excellens,

Sveriges regering och Norges regering (parterna) har som ett led i det nordiska samarbetet på avfallsområdet förhandlat om ett intentionsavtal om utvidgat samarbete för omhändertagande av miljöfarligt avfall. Samarbetet skall tjäna bägge parter. Som utgångspunkt gäller att varje land har ansvar för det avfall som uppkommer i landet.

Härvid erinras om att Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet vid flera tillfällen uttalat att avfallsområdet är väl ägnat för nordiskt samarbete.

Vidare erinras om att det både i Norge och Sverige har analyserats hur behoven av ny behandlingskapacitet för omhändertagande av miljöfarligt avfall skall kunna tillgodoses. I detta sammanhang konstateras att en förhållandevis stor volym av det miljöfarliga avfallet behandlas i s.k. termiska anläggningar. De nyanläggningar som diskuteras i både Norge och Sverige har ansetts kräva investeringar på vardera ungefär 500 milj.kr.

Slutligen noteras att det har förts överläggningar mellan AS Norsk Spesialavfallselskap (NORSAS) och Svensk Avfallskonvertering AB (SA-KAB) som visar att ett närmare samarbete skulle medföra stora ekonomiska och hanteringsmässiga fördelar.

Mot denna bakgrund föreslår den svenska regeringen följande.

§ 1 Parterna skall för de båda länderna gemensamt verka för en bättre miljö genom

att minimera mängderna av miljöfarligt avfall

att uppföra anläggningar som på ett miljöriktigt sätt kan behandla miljöfarligt avfall, inklusive anläggningar för särskilt svårbehandlat avfall

att organisera omhändertagandet inklusive transporter av miljöfarligt avfall på ett kvalitetsmedvetet och kostnadseffektivt sätt inom ramen för en allmänt god hushållning.

Parterna gör härvid den bedömningen att även om målsättningen är att minimera uppkomsten av miljöfarligt avfall, så måste under överskådlig tid betydande kapacitet för omhändertagande finnas tillgänglig. Denna kapacitet måste för att tillgodose kraven på kompetens och kostnadseffektivitet medföra en viss grad av specialisering.

§ 2 Parterna skall verka för att ett gemensamt norsk-svenskt aktiebolag (Bolaget) bildas.

Verksamheten i ett sådant bolag skall tillgodose den gemensamma nyttan i båda länderna och bygga på ömsesidiga insatser av resurser och lokalisering av behandlingsanläggningar för omhändertagande av miljöfarligt avfall.

Bolaget skall verka på strikt kommersiella grunder.

§ 3 Parterna skall verka för att till Bolaget knyts operativt inriktade hel- eller delägda aktiebolag i Norge och Sverige.

Parterna är ense om att inom en sådan koncern nästa komplett termiska anläggning för omhändertagande av miljöfarligt avfall bör anläggas i Norge.

Parterna är ense om att inom koncernen öka kapaciteten för omhändertagande av oorganiskt avfall, i första steget i Sverige.

Prop.
1990/91:188
Bilaga 1

Bolaget skall hantera koncern-gemensamma frågor om marknad, logistik och teknisk utveckling.

§ 4 Parterna är ense om att en samhällelig kontroll av verksamheten skall säkras genom att det allmänna i Norge och Sverige tillsammans skall tillförsäkras kontrollen över Bolaget.

Aktiekapitalet kan fördelas mellan det allmänna i Norge och Sverige i relation 25 till 30.

Enskilda intressenter från främst Norge och Sverige skall erbjudas att teckna aktier i bolaget.

§ 5 Parterna är ense om att Bolagets behov av eget kapital för närvarande kan uppskattas till 300 milj.kr.

§ 6 Parterna uppdrar till styrelseordförandena Kristian Bade och Per Olof Håkansson i NORSAS respektive SAKAB att inom fyra månader från avtalets undertecknande överväga och lägga fram förslag till en slutlig uppgörelse.

§ 7 För att en slutlig överenskommelse skall bli bindande för parterna krävs att den underställs och godkänns av stortinget respektive riksdagen.

Överenskommelsen skall träda i kraft dagen för Ers Excellens' svarsnote.

Jag har äran att föreslå Ers Excellens att för det fall innehållet i denna note är godtagbart för den norska regeringen, skall denna note samt Ert svar därpå utgöra en överenskommelse mellan den svenska regeringen och den norska regeringen.

Mottag, Ers Excellens, försäkran om min utmärkta högaktning.

Oslo den 27 oktober 1990

Lennart Bodström
Ambassadör

Herr Ambassadør,

Herved har jeg æren av å erkjenne mottakelsen av deres brev av 27 oktober 1990 med følgende innhold:

Ers Excellens,

Sveriges regering och Norges regering (parterna) har som ett led i det nordiska samarbeidet på avfallsområdet forhandlet om ett intentionsavtal om utvidgat samarbeide for omhändertagande av miljøfarligt avfall. Samarbeidet skall tjene begge parter. Som utgangspunkt galler att varje land har ansvar for det avfall som oppkommer i landet.

Härvid erinras om att Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet vid flera tillfällen uttalat att avfallsområdet är väl ägnat för nordiskt samarbeide.

Vidare erinras om att det både i Norge och Sverige har analyserats hur behovet av ny behandlingkapasitet for omhändertagande av miljøfarligt avfall skall kunne tillgodoses. I dette sammenheng konstateres att en forhållendevis stor volum av det miljøfarlige avfallet behandles i s.k. termiske anleggninger. De nyanleggninger som diskuteres i både Norge og Sverige har ansetts krave investeringar på vardera ungefär 500 milj.kr.

Slutligen noteras att det har forts overleggninger mellom AS Norsk Spesialavfallselskap (NORSAS) og Svensk Avfallskonvertering AB (SA-KAB) som viser att ett nærmere samarbeide skulle medfore store økonomiske og hanteringsmessige fordelar.

Mot denna bakgrund foreslår den svenska regeringen følgende.

§ 1 Parterna skall for de båda lænderna gemensamt verka for en bättre miljø genom

att minimere mængderne av miljøfarligt avfall

att oppfore anleggninger som på ett miljøriktigt sätt kan behandle miljøfarligt avfall, inklusive anleggninger for særskilt svårbehandlet avfall

att organisere omhändertagandet inklusive transporterne av miljøfarligt avfall på ett kvalitetsmedvetet og kostnadseffektivt sätt inom ramen for en allment god hushållning.

Parterna gör härvid den bedømmingen att även om målsætningen är att minimere oppkomsten av miljøfarligt avfall, så måste under overskådlig tid betydende kapasitet for omhändertagande finnes tilgjengelig. Denna kapasitet måste forre att tilgodosse kraven på kompetens og kostnadseffektivitet medfore en viss grad av spesialisering.

§ 2 Parterna skall verka for att ett gemensamt norsk-svenskt aktiebolag (Bolaget) bildas.

Verksamheten i ett sådant bolag skall tilgodosse den gemensamme nytten i båda lænderna og bygge på ömsesidige insatser av resurser og lokalisering av behandlinganleggninger for omhändertagande av miljøfarligt avfall.

Bolaget skall verka på strikt kommersielle grunder.

§ 3 Parterna skall verka for att till Bolaget knyts operativt inriktede hel- eller delagde aktiebolag i Norge og Sverige.

Parterna är ense om att inom en sådan koncern nästa kompletta termiska anläggning för omhändertagande av miljöfarligt avfall bör anläggas i Norge.

Parterna är ense om att inom koncernen öka kapaciteten för omhändertagande av oorganiskt avfall, i första steget i Sverige.

Bolaget skall hantera koncern-gemensamma frågor om marknad, logistik och teknisk utveckling.

§ 4 Parterna är ense om att en samhällelig kontroll av verksamheten skall säkras genom att det allmänna i Norge och Sverige tillsammans skall tillförsäkras kontrollen över Bolaget.

Aktiekapitalet kan fördelas mellan det allmänna i Norge och Sverige i relation 25 till 30.

Enskilda intressenter från främst Norge och Sverige skall erbjudas att teckna aktier i bolaget.

§ 5 Parterna är ense om att Bolagets behov av eget kapital för närvarande kan uppskattas till 300 milj.kr.

§ 6 Parterna uppdrar till styrelseordförandena Kristian Bade och Per Olof Håkansson i NORSAS respektive SAKAB att inom fyra månader från avtalets undertecknande överväga och lägga fram förslag till en slutlig uppgörelse.

§ 7 För att en slutlig överenskommelse skall bli bindande för parterna krävs att den underställs och godkänns av stortinget respektive riksdagen.

Överenskommelsen skall träda i kraft dagen för Ers Excellens' svarsnote.

Jag har äran att föreslå Ers Excellens att för det fall innehållet i denna note är godtagbart för den norska regeringen, skall denna note samt Ert svar därpå utgöra en överenskommelse mellan den svenska regeringen och den norska regeringen.

Mottag, Ers Excellens, försäkran om min utmärkta högaktning.

Som svar har jeg æren av å meddele Dem at den norske Regjering samtykker i innholdet i Deres brev og anser at denne og dette svar utgjør en intensjonsavtale mellom våre to Regjeringer.

Ærbødigst

Kristin Hille Valla

Miljödepartementet

Ett Norskt – Svenskt bolag för omhändertagande av miljöfarligt avfall.

Rapport från förhandlarna Kristian Bade, Norge och Per Olof Håkansson, Sverige.

Den 27 oktober 1990 ingicks ett intentionsavtal, *bilaga A*, mellan Sverige och Norge om ett samarbete vad gäller omhändertagande av miljöfarligt avfall (spesialavfall).

I intentionsavtalet uppdrogs det åt undertecknade att genomföra förhandlingar i syfte att förbereda den gemensamma verksamheten. Med anledning därav vill vi lämna följande rapport.

Allmänt – tidplan m.m.

Begränsningen i tiden av uppdraget innebär att förhandlingarna skall vara avslutade i början av mars månad 1991. Denna tidpunkt beror på önskemålet om, för de fall detta vid den slutliga beredningen bedöms bli nödvändigt, kunna få till stånd en behandling i stortinget respektive riksdagen under vårsessionen 1991.

Stortinget respektive riksdagen har bland annat att fatta beslut om samarbete och etableringen av bolag. Den svenska riksdagen har dessutom att ta ställning till en förändrad definition för begreppet minsta andel offentligt ägande i SAKAB. Definitionen föreslås ändrad till att gälla norskt och svenskt offentligt ägande räknat tillsammans.

Inriktningen av förhandlingarna m.m.

Intentionsavtalet visar på att ett bolag med uppgift att slutligt ta hand om miljöfarligt avfall m.m. skall etableras.

I förhandlingsarbetet har vi i första hand tagit sikte på att pröva alternativa översiktliga strukturer och ekonomiska förhållanden för bolaget samt att redovisa dessa.

Ingenting har under förhandlingarna kommit fram, som leder till att den lösning som intentionsavtalet indikerar skulle vara fel eller mindre lämplig. Snarare har vi stärkts i uppfattningen att en samverkan mellan Sverige och Norge är ett framsynt sätt att lösa problemen.

Utvecklingstendenser

Det sker för närvarande en jämförelsevis snabb utveckling inom olika områden som kan komma att påverka de slutliga valen när det gäller investeringarna och storleken av dessa. Detta gäller såväl tillgänglig behandlingsteknik som prognoserna för omfattningen m.m. av vad som skall behandlas. Exempelvis kan alternativa processmetoder till termisk behandling bli tillgängliga.

Vi har inte prövat vare sig teknikval för behandlingsverksamheten eller

andra omständigheter som påverkar investeringens storlek m.m. I dessa avsnitt bygger på de i andra sammanhang inom främst Svensk Avfallskonvertering AB (SAKAB) och AS Norsk Spesialavfallselskap (NORSAS) genomförda analyserna.

När det gäller att direkt etablera det "kompleta" bolaget får vi emellertid konstatera att många avgörande frågor borde vara bättre klarlagda. Förutsättningarna för att göra detta nu föreligger dock inte. Exempel på sådant är:

* Osäkerhet om MFA-volymens utveckling.

Detta gäller exempelvis omfattningen av de volymer av miljöfarligt avfall, såväl totalt som delflöden som skall tas omhand. Behov föreligger av tillkommande behandlingskapacitet, men det går inte att nu lägga fast den exakta storleken.

* Osäkerhet om val av behandlingsteknik.

Färska rön inom forskning och utveckling samt inte minst pågående försöksverksamhet, kan leda fram till att då beslut om teknikval slutligen måste träffas, det kan föreligga beprövad ny behandlingsteknik som är kommersiellt tillgänglig. Detta kan ändra de i dag gällande förutsättningarna. Definitiva val av tekniska lösningar för behandlingen bör därför göras senare och av bolaget själv.

* Osäkerhet om upphandlings- och finansieringslösningar.

Upphandlingsarbetet kommer säkerligen också att innebära ställningstaganden till olika alternativa finansieringslösningar. De ekonomiska effekterna av exempelvis en traditionell lösning eller olika varianter av leasing m.m. kan inte klaras ut nu. De kan rimligen inte värderas på ett adekvat sätt förrän i slutskedet av upphandlingsfasen.

Alternativa lösningar

Vad som därför måste övervägas det är inte enbart hur bolaget direkt och fullt ut skall kunna etableras, utan också lösningar i etapper för att nå fram till den önskade verksamheten. Under förhandlingarna har därför olika vägar prövats att nå de mål som skisseras i intentionsavtalet.

Det är möjligt att omedelbart etablera ett bolag med bland annat tillräckligt stor finansiell kapacitet för att kunna "förvärva" SAKAB, etablera dotterbolag i Norge och därtill svara för genomförande och drifttagning av de aktuella investeringarna efter nödvändiga fördjupade studierna av teknik, lokalisering m.m. En sådan "ettbeslutslösning" måste av olika skäl innehålla många ställningstaganden som vilar på osäkra antaganden och kalkyler. Några av dem har kortfattat redovisats ovan.

Ett bättre sätt är att starta bolaget på en lägre nivå när det gäller aktiekapitalets storlek. Därefter kan bolaget stegvis expanderas när det jämfört med i dag föreligger mera preciserade investeringsbehov m.m.

Detta sätt att etablera bolaget uppfyller målen i intentionsavtalet. Den stegvisa vägen skapar utrymme för nödvändig flexibilitet vid beslutsfattan-

det och ger en betydande bättre kontroll över utvecklingen och att styra den i rätt riktning.

Det är värdefullt om bolaget själv kan delta i och ta ansvar för en sådan utveckling.

Prop.
1990/91:188
Bilaga 2

En stegvis uppbyggnad

Som ett första steg bör således ett bolag bildas mellan Sverige och Norge med uppgift att närmare klarlägga de fortsatta samarbetsformerna, mfa-volymer, marknadssituationen, behandlingsteknik, lokaliserings- och finansieringsfrågor m.m.

Bolaget bör för att klara dessa inledande uppgifter ges ett aktiekapital för 20 milj. SEK. Bolaget kan bildas mellan staterna och näringslivet i de förhållanden som intentionsavtalet anger.

De närmare villkoren m.m. för bolaget redovisas i *bilaga B*.

I form av ett arbetsmaterial har vi ställt samman vissa, uppgifter m.m. som under om än i dag som ovan kortfattat visats, ibland osäkra förhållanden, kan ge en översiktlig beskrivning av det "stora" bolaget, dess struktur och arbetsbetingelser, finansiella situation m.m. Denna sammanställning redovisas som *bilaga C*. Av denna framgår att bolaget på sikt bör förfoga över ett eget kapital på 300 – 400 MSEK.

Vi överlämnar detta arbetsmaterial i informationssyfte och som underlag för fortsatt bearbetning inför den stegvisa uppbyggnaden av verksamheten. Det bör understrykas att utkastet till bolagsordning och konsortialavtal, som finns med som underbilagor, avser det större bolaget. Dessa måste därför överarbetas innan de kan appliceras på det av oss föreslagna mindre bolaget.

Sammanfattande slutsater

Att starta bolaget och stegvis bygga upp det, det finner vi vara en god och säker väg för att åstadkomma ett i alla avseenden stabilt och välfungerande norsk-svenskt bolag för omhändertagande av miljöfarligt avfall.

Vi föreslår därför

- att ett bolag bildas och
- att bolaget ges uppgifter m.m. i enlighet med vad som framgår ovan och i *bilaga B* till denna rapport.

Oslo och Stockholm den 6 mars 1991

Kristian Bade

Per-Olof Håkansson

*Bilagor*A. Intensionsavtalet.

Prop.

B. Rapport från förhandlingarna, plan för stegvis etablering av bolaget.

1990/91:188

C. Arbetsmaterial från förhandlingarna, plan för ett fullt utvecklat bolag.

